

HOTĂRÂREA NR. 212
din data de 23.05.2018

Dosar nr.: 560/2018

Petiția nr.: 5614/25.10.2017

Petentă: Asociația Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință

Reclamat: Ministerul Educației Naționale

Obiect: punctarea orei de Religie deși este opțională. Astfel, se creează o diferențiere la calcularea/încheierea mediei generale anuale favorizând copiii care o frecventează.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. Asociația Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

2. Ministerul Educației Naționale

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Sesizarea vizează discriminarea instituită prin punctarea orei de Religie deși este opțională. Astfel, se creează o diferențiere la calcularea/încheierea mediei generale anuale favorizând copiii care o frecventează.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților, în data de 14.11.2017.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Asociația susține că, deși materia Religie, materie confesională, este facultativă, copiii care o frecventează primesc note, în general nota 10, lucru care mărește media generală anuală. Astfel, se crează o diferențiere nejustificată între copiii care optează pentru această materie și copiii care nu optează.

Susținerile părții reclamate

6. Reclamatul, pe cale de procedură, invocă excepția lipsei calității procesuale active a Asociației, invocând prevederile art. 5 și 7 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor a CNCD. Astfel, reclamatul susține că Asociația nu a depus la dosar actul care atestă calitatea de reprezentant al grupului de părinți, și în special al doamnei ...(petentă care a sesizat în nume personal CNCD).

Pe fondul cauzei, Ministerul Educației Naționale susține că petiția nu cade sub incidența art. 2 al 1 din OG nr. 137/2000 Republicată, întrucât legislația în vigoare ține să respecte libertatea de gândire, de conștiință și de religie, a fiecărui individ în parte prin dreptul său de a alege să participe sau nu la ora de Religie (art. 3 – 7 din OMECS Nr. 5232/2015 privind aprobarea Metodologiei de organizare a predării disciplinei Religie în învățământul preuniversitar).

Absențele și calificatele/notele obținute de elevi la ora de Religie organizată de cultul religios se transmit în scris unității de învățământ, printr –un document semnat și ștampilat, la termenele prevăzute în acordul de parteneriat, și se transcriu în catalogul clasei de către învățătorul, institutorul, profesorul pentru învățământ primar sau profesorul diriginte al clasei din care face parte elevul (art. 9 din Ordinul de mai sus).

Potrivit art. 10 din același Ordin “Pentru elevii care nu solicită frecventarea orei de Religie sau cărora nu li s-au asigurat condițiile pentru frecventarea orelor la această disciplină, unitățile de învățământ stabilesc prin propriul regulament de organizare și funcționare activitățile pe care aceștia le desfășura, spațiile în care se desfășoară activitățile, precum și responsabilitățile privind asigurarea supravegherii și siguranței elevilor, în perioada în care ceilalți elevi ai clasei participa la ora de Religie”.

Ministerul invocă în cauză Decizia Curții Constituționale (669/2014), cu referire la art. 9 alin. 1 și 2 teza a doua și a treia din Legea învățământului nr. 84/1995 și la dispozițiile art. 18 al 1 și 2 din Legea educației naționale nr. 1/2011 prin care se constată constituționalitatea acestora. Astfel, rămâne la alegerea elevului major, părintelui ori tutorelui elevului minor libertatea de a alege dacă participă sau nu la ora de Religie.

V. Motivele de fapt și de drept

7. Pe cale de procedură, Colegiul director urmează să respingă excepția lipsei calității procesuale active a Asociației, invocată de Ministerul Educației Naționale.

Astfel, Colegiul învederează Ministerului prevederile art. 28 din OG nr. 137/2000 Republicată - **(1)** Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane.

(2) Organizațiile prevăzute la alin. (1) au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, la cererea acesteia din urmă.

Sesizată cu o excepție de neconstituționalitate a prevederilor Art 22 din OG 137/2000 (actualmente art. 28 din același act normativ), cu privire la calitatea procesuală activă, prin Decizia nr. 285 din 1 iulie 2004, Curtea Constituțională a statuat caracterul constituțional al acestei opțiuni legislative. În raport de susținerile că părțile într-un proces pot fi reprezentate doar de avocat și că organizațiile nu pot avea calitate de parte interesată deoarece nu justifică un interes legitim, Curtea a constatat următoarele: *”Art. 22 nu creează o inegalitate a părților în fata instanței și nici nu reprezintă o ingerință a organizațiilor neguvernamentale în activitatea autorității judecătorești. In*

opinia Curții Constituționale organizațiile neguvernamentale nu participa la proces în calitate de reprezentanți ai părților, ci în virtutea calității procesuale active proprii pe care le-o atribuie legea. Acest fapt este confirmat și de modificarea pe care textul legal criticat a suferit-o ulterior sesizării Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate. Astfel, tocmai pentru a îndepărta ideea reprezentării, legiuitorul a modificat art. 22 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 în sensul ca organizațiile neguvernamentale nu mai dobândesc calitate procesuala activa în cazurile când persoana fizică supusă unei discriminări le mandatează, ci la cererea acesteia. De asemenea, se observa ca interesul participării în cauza rezida în însuși scopul pentru care organizația neguvernamentală ființează, și anume protecția drepturilor persoanelor care au fost supuse unei discriminări.

În fapt, Colegiul director reține diferențierea mediilor generale anuale cauzate de notarea orelor de Religie, deși această materie este facultativă.

8. În drept, Colegiul director reține că Dreptul la libertatea și manifestarea confesiunii religioase este garantat atât de legislația europeană respectiv art. 9 al Convenție pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, cât și de către art. 29 din Constituția României.

9. Potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, „(...)Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

Totodată, conform art. 2 al **(4)**, potrivit căruia “Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

10. Din documentele și practicile internaționale referitoare la drepturile și libertățile religioase se desprind următoarele categorii de drepturi și libertăți:

a) libertatea de alegere a religiei

Aici putem include: - libertatea de a adera la orice credință religioasă existentă;

- libertatea de a adopta o nouă religie;
- libertatea de a adopta o concepție teologică originală care poate duce la o nouă religie;
- libertatea de a nu adera la nici o religie, respectiv libertatea față de religie.

b) libertatea de manifestare a religiei

Exercitarea acestor libertăți presupune și drepturi ale credincioșilor și ale comunității acestora de a-și asigura condiții indispensabile practicării cultului, constând din dreptul:

- de a forma, numi, alege, sau desemna conform procedurilor fiecărui cult, pe conducătorii ierarhici ai cultului ceruți de standardele și cerințele sale;
- de a stabili și menține localurile de practicare a cultului;
- de a dobândi și folosi articole și materiale legate de practicarea obiceiurilor și riturilor specifice;
- de a scrie, edita și difuza cărțile și publicațiile necesare cultului;

Desfășurarea activității cultelor implică și drepturile credincioșilor și ale comunității

- de a solicita și primii contribuții voluntare: financiare sau altele din partea persoanelor sau instituțiilor;
- de a stabili și menține asociații de caritate sau umanitare conform prescripțiilor cultului;
- de a stabili și a menține comunicări cu alte persoane și comunități în probleme de religie și credință

c) libertatea de educație religioasă:

- dreptul părinților sau a altor persoane legal răspunzătoare de a asigura
- dreptul de a preda religia sau credința în locuri adecvate în acest scop educația religioasă sau morală a copiilor conform propriilor lor convingeri
- dreptul de a forma preoții și profesorii și de a deschide seminarii și alte școli religioase

11. Raportat la obiectul plângerii, Colegiul director reține art. 9 din OMECS Nr. 5232/2015 privind aprobarea Metodologiei de organizare a predării disciplinei Religie în învățământul preuniversitar, potrivit căruia **“absențele și calificatele/notele obținute de elevi la ora de Religie organizată de cultul religios se transmit în scris unității de învățământ, printr – un document semnat și ștampilat, la termenele prevăzute în acordul de parteneriat, și se transcriu în catalogul clasei de către învățătorul, institutorul, profesorul pentru învățământ primar sau profesorul diriginte al clasei din care face parte elevul.**

Prin urmare, obiectul plângerii nu constă în îngrădirea participării vreunui individ la ora de Religie, și, implicit, manifestării confesiunii religioase, cum reiterează Ministerul prin punctul de vedere transmis, ci obiectul plângerii vizează favorizarea, chiar și în mod indirect, al elevilor care participă la această materie facultativă. Notarea elevilor care participă la ora de Religie, luarea în calcul a notei la această disciplină favorizează elevii fie și cu o diferență foarte mică. Exemplu este situația elevului .. care nu participă la ora de religie, și care a avut numai medii de 10 și două medii de 9 (**medie anuală generală 9,92**), comparativ cu colegul de clasă, cu medii de 10 și două medii de 9 dar care participă la ora de religie (**medie anuală generală 9,93**). Astfel, premiul întâi a fost acordat elevului cu media mai mare, respectiv elevului care a participat la ora de Religie.

Astfel, Colegiul director reține că acea sutime a făcut diferența în situația școlară a elevilor, sutime dată de notarea orei de Religie .

Având în vedere cele de mai sus, precum și prevederile art. 2 al 4 din OG nr. 137/2000 republicată, Colegiul director reține că se creează o discriminare între elevi, prin favorizarea nejustifică a celor care participă la materia facultativă Religie, comparativ cu elevii care nu au alternativă, neexistând o altă materie facultativă care să fie notată și luată în calcul la încheierea mediei anuale generale.

Colegiul director constată că în prezenta speță s-au încălcat prevederile art. 2 alin.4 din OG nr. 137/2000R și sancționează Ministerul Educației Naționale cu avertisment.

Totodată, recomandă reclamatului să găsească o modalitate prin care să elimine această formă de discriminare, prin modificarea Ordinului OMECS Nr. 5232/2015 privind aprobarea Metodologiei de organizare a predării disciplinei Religie în învățământul preuniversitar, fie prin eliminare notării orei de Religie fie prin introducerea altei materii facultative și, în acest fel, se acordă posibilitatea alegerii unei materii facultative din

două. În atare situație, nu ar mai exista diferența cauzată de materia facultativă la încheierea situației școlare anuale.

Cu privire la sancționarea faptelor de discriminare, Colegiul director are în vedere prevederile directivelor Uniunii Europene în domeniu, care solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. faptele reprezintă discriminare indirectă, potrivit art. 2 (4) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată;
2. Sancționarea reclamatului cu avertisment, potrivit art. 5 alin 2 și art. 7 alin. 3 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare
3. se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Asztalos Csaba Ferenc – Membru

Bertzi Theodora – Membru

Dincă Ilie – Membru

Lazăr Maria – Membru

Gheorghiu Luminița – Membru

Haller István – Membru

Sandu Tatiana Veronica - Membru

Data redactării 31.08.2018

**Hotărâre redactată și motivată de: Asztalos Csaba Ferenc
Angelica Paraschiv Gergely**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.